

Zeven vragen over...

tongzenuwstimulatie

Tongzenuwstimulatie is een methode om de bovenste luchtweg open te houden tijdens het slapen. Zo voorkom je ademstops. Hoe werkt dat precies?

1

Wat is tongzenuwstimulatie?

Tongzenuwstimulatie houdt de bovenste luchtweg open tijdens het slapen. Dat gebeurt met een tongzenuwstimulator die via een operatie onderhuids in de borstkas is aangebracht en prikkels aan de tong geeft. In het Engels heet dit upper airway stimulation (uas). Met een afstandsbediening zet je de stimulator voor het slapengaan aan en 's ochtends weer uit. De tongzenuwstimulator bestaat uit drie onderdelen. Een rond klemmetje dat rond de tongzenuw wordt aangebracht in de hals. Het loopt met een draadje onder de huid naar een plekje onder het sleutelbeen. Daar zit een soort pacemaker die verbonden is met een sensor tussen de ribben. De sensor geeft bij inademing een signaal aan het klemmetje bij de tongzenuw. Dit signaal zorgt ervoor dat de tong naar voren wordt gebracht, waardoor de luchtweg opengaat en een ademstop wordt voorkomen.

2

Wie komt er voor in aanmerking?

Lang niet iedereen komt voor deze behandeling in aanmerking. Op dit moment gelden in Nederland de volgende voorwaarden:

- de cpap-behandeling wordt niet verdragen;
- een ahi tussen de 20 en 50, met maximaal 25 procent centrale apneu;
- oorzaak van de ademstops is belemmering door tong, huig of verhemelte (aangetoond met een slaapendoscopie);
- een BMI kleiner dan 32.

In het buitenland (zoals de VS en Duitsland) zijn de criteria minder streng. In Nederland overleggen medische vakverenigingen, zoals die van de kno-artsen, met het Zorginstituut Nederland om de voorwaarden te verruimen.

3

Hoe effectief is het?

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat tongzenuwstimulatie een effectieve therapie voor apneu is. Maar liefst 91 procent van de patiënten bij wie een tongzenuwstimulator geplaatst is, heeft er baat bij. En dat gecombineerd met het feit dat het vooral patiënten zijn waarbij een andere behandeling van slaapapneu niet aansloeg, maakt de ingreep succesvol. Uit die onderzoeken blijkt ook dat de tongzenuwstimulator effectief kan zijn voor groepen met een hogere ahi dan 50 of een hogere BMI dan 32. Wereldwijd zijn er in totaal inmiddels 40.000 patiënten behandeld.

Meer informatie: apneuvereniging.nl/tongzenuwstimulator, of volg de webinar voor leden op apneuvereniging.nl/webinars/

4

Waar kun je de ingreep laten doen?

De ingreep wordt op dit moment op vijf plekken in Nederland uitgevoerd: het OLVG in Amsterdam, het Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein, Medisch Centrum Twente, Canisius Wilhelmina Ziekenhuis in Nijmegen en Zuyderland Medisch Centrum in Heerlen. De behandeling zit in het basispakket van de zorgverzekering en wordt vergoed voor iedereen die aan de vier voorwaarden voldoet. De kosten van de ingreep zijn 30.000 euro. Dat lijkt veel, maar gezien de hoge effectiviteit behaal je daarmee wel veel gezondheidswinst voor tientallen jaren, ook voor andere aandoeningen die samenhangen met apneu.

5

Welke voor- en nadelen zijn er?

De batterij van de stimulator is na 10 tot 12 jaar aan vervanging toe. Dat gebeurt tijdens een kleine ingreep onder plaatselijke verdoving van een half uurtje. De tongzenuwstimulator en de pacemaker voor het hart zitten elkaar niet in de weg. Ook de detectiepoortjes bij bijvoorbeeld Schiphol leveren geen problemen op. Een MRI-scan laten maken kan meestal wel, maar in bepaalde gevallen is dat niet mogelijk en moet er een ander soort onderzoek worden gedaan.

6

Welke merken zijn er en zijn ze vergelijkbaar?

Vrijwel alle tongzenuwstimulators die in Nederland geplaatst worden zijn van het merk Inspire. Het OLVG in Amsterdam doet mee met een proef van een nieuw type tongzenuwstimulator: de Genio van Nyxoah. Via een sneetje onder de kin wordt een apparaatje ingebracht. Voor het slapen gaan wordt door middel van een soort pleister het externe gedeelte onder de kin geplakt. Dit externe gedeelte geeft een signaal aan het implantaat om de tongzenuw te stimuleren. Het onderzoek loopt nog, het is wachten op de resultaten. Omdat dit apparaat in ontwikkeling is, is het nog niet goedgekeurd in Nederland.

Zijn er nieuwe ontwikkelingen?

In het buitenland wordt de tongzenuwstimulator ook geplaatst bij mensen met een ahi hoger dan 50 of een BMI meer dan 32. De resultaten zijn hoopgevend. Mogelijk dat het Zorginstituut Nederland de criteria voor behandeling in de toekomst zal verruimen, zodat meer mensen ervoor in aanmerking komen. Ook is een tongzenuwstimulator een goede mogelijkheid voor kinderen met het syndroom van Down. Ruim 60 procent van hen heeft slaapapneu, veroorzaakt door een combinatie van een relatief grote tong met verminderde spierspanning. Onderzoeken in de VS van behandeling van deze groep met een tongzenuwstimulator geven goede resultaten. Dit heeft daar al geresulteerd in goedkeuring en vergoeding van de therapie voor kinderen van 13 tot 18 jaar met het syndroom van Down.

Met medewerking van prof. dr. Nico de Vries, kno-arts en lid Medische Advies Raad (MAR).